

SMERNICE CENTRA ECDC

Obravnava oseb, ki so bile v stiku z bolniki z MDR-TB in XDR-TB

Povzetek

Izziv

Multirezistentna tuberkuloza (MDR-TB) in tuberkuloza, ki je odporna na številna zdravila (XDR-TB), predstavljata veliko grožnjo za javno zdravje ter velik izziv na področju preprečevanja in obvladovanja tuberkuloze v Evropski uniji in Evropskem gospodarskem prostoru (EU/EGP). Število ljudi, okuženih s MDR-TB ali XDR-TB, se povečuje in s tem tudi število ljudi, ki so bili v stiku z njimi – in ravno te ljudi je treba odkriti in jih ustrezno obravnavati. Obravnava teh oseb je posebno težavna, saj so dokazi o najboljši praksi zelo omejeni.

Smernice za javno zdravje

V dokumentu so predstavljeni najnovejši znanstveni dokazi in strokovna mnenja o tej temi ter podane smernice o vprašanjih, ki so pomembna za obravnavo oseb, ki so bile v stiku z bolniki z MDR-TB in XDR-TB. Namenjen je predvsem strokovnjakom s področja javnega zdravja in oblikovalcem politike v državah članicah EU/EGP, ki pripravljajo nacionalne smernice ali priporočila za obravnavo oseb, ki so bile v stiku z obolelimi za MDR-TB in XDR-TB.

Dve možnosti

Pri tuberkulozi, ki je občutljiva na zdravila, se je izkazalo, da preventivno zdravljenje posameznikov z latentno okužbo s tuberkulozo (LTBI) učinkovito zmanjšuje tveganje za razvoj tuberkuloze med osebami, ki so bile v stiku z obolelimi. Ta pristop se uporablja tudi za MDR-TB in XDR-TB, vendar v omejenem obsegu zaradi trenutnega pomanjkanja zdravil, ki učinkovito delujejo proti okužbam z MDR-TB in XDR-TB ter pri katerih se pojavljajo sprejemljivi neželeni dogodki pri sicer zdravem posamezniku.

Namesto preventivnega zdravljenja se lahko osebami, ki so bile v stiku z obolelimi in za katere se šteje, da imajo latentno okužbo, zagotovijo informacije in spremljanje v okviru skrbnega kliničnega opazovanja. S tem se zagotovi, da se simptomi tuberkuloze odkrijejo zgodaj, tako da se lahko zdravljenje, če se bolezen razvije, začne čim prej.

Pomanjkanje trdnih dokazov

Dokazov o preventivnem zdravljenju MDR-TB in XDR-TB je zelo malo, rezultati študij o koristih in neželenih dogodkih preventivnega zdravljenja pa niso dokončni. Zaradi pomanjkanja trdnih dokazov je dajanje smernic na to temo omejeno, priporočila pa večinoma temeljijo na strokovnih mnenjih. Ker trenutni dokazi preventivnega zdravljenja s trenutno razpoložljivimi zdravili niti ne zavračajo niti ne podpirajo, je treba poudariti, da se za okužbe z MDR-TB in XDR-TB uporabljata obe možnosti.

Strokovna mnenja

Skupina strokovnjakov podpira obe možnosti: preventivno zdravljenje in/ali skrbno klinično opazovanje. Glavno načelo, ki ga skupina strokovnjakov navaja v svojih mnenjih, je, da mora ocena osebe, ki je bila v stiku z obolelim za MDR-TB ali XDR-TB, vključevati celovito oceno tveganja. Pri posamezni oceni tveganja je treba upoštevati naslednje: tveganje, da se pri osebi, ki je bila v stiku z obolelim za MDR-TB, razvije tuberkuloza, vzorec občutljivosti na zdravila pri primeru, ki je izvor okužbe, in tveganje za neželene dogodke, povezane z zdravlili, v primeru preventivnega zdravljenja pri osebi, ki je bila v stiku z obolelim. Pri XDR-TB so možna zdravljenja z zdravlili zelo omejena in ni dokazov o njihovi učinkovitosti, zato je skrbno opazovanje verjetno edina možnost.

Sklep

Obravnava oseb, ki so bile v stiku z bolniki z MDR-TB in XDR-TB, mora temeljiti na celoviti oceni tveganja posameznika, pri kateri se pri tehtanju razlogov za preventivno zdravljenje in proti njemu upoštevajo tveganja in koristi posameznika.

Nujno so potrebne dodatne raziskave, zlasti na dveh področjih: študije, da se ocenijo koristi preventivnega zdravljenja oseb, ki so bile v stiku z obolelimi za MDR-TB in XDR-TB, ter analize stroškov in koristi izvajanja preventivnega zdravljenja v državah članicah EU/EGP. V teku so študije, ki podpirajo uporabo preventivnega zdravljenja, vendar morajo te rezultate potrditi večje študije, prav tako pa jih je treba potrditi v drugih okoliščinah. Poleg tega bodo morda na voljo dodatna zdravila za zdravljenje MDR-TB in takrat bo treba posodobiti te smernice.